

T Á J É K O Z T A T Ó *

*az államháztartás központi alrendszerének
2014. augusztus végi helyzetéről*

2014. szeptember

* Az államháztartás központi alrendszerének havonkénti részletes adatai megtalálhatók a Magyar Államkincstár honlapján (<http://www.allamkincstar.gov.hu>).

ÖSSZEFOGLALÁS

Az államháztartás központi alrendszerének 2014. augusztus havi egyenlege az elmúlt több mint 10 év legalacsonyabb deficitjét mutatja. A hiány ebben a hónapban mindössze 7,4 milliárd forint volt.

Az államháztartás központi alrendszerének 2014. évi I-VIII. havi hiánya összesen 858,8 milliárd forintra teljesült. Ezen belül a központi költségvetés 1053,1 milliárd forintos deficitrel, a társadalombiztosítás pénzügyi alapjai 150,1 milliárd forintos, az elkülönített állami pénzalapok pedig 44,2 milliárd forintos szufficittel zártak. A 2013. év I-VIII. hónapjában az államháztartás központi alrendszerének deficitje 961,2 milliárd forintot tett ki.

Az idei évi hiány alakulásának értékelésekor ki kell emelni, hogy a gazdasági növekedés felfutásából, a foglalkoztatás bővüléséből, valamint az online pénztárgépek bekötéséből származó többletbevételek a költségvetési egyenleg alakulását jelentősen befolyásolják.

A pozitív tendenciák az év második felében az eddiginél is erőteljesebben érvényesülnek.

A kiadások és bevételek teljesülésének szokásos, évenként ismétlődő, időben eltérő eloszlása miatt a hiány nagyságának lefutása 2014-ben sem időarányos: az év első felében a kiadások meghaladják a bevételeket. Az éves uniós módszertan szerinti hiánycél továbbra is a GDP 2,9%-a.

Központi költségvetés

A központi költségvetés augusztus végi bevételei az előző év azonos időszakához képest közel 743 milliárd forinttal nőttek. A magasabb összeg háttérében egyrészt a főbb adóbevételek – társasági adó, általános forgalmi adó, jövedéki adó, regisztrációs adó, pénzügyi tranzakciós illeték, személyi jövedelemadó – előző évet meghaladó befizetései, valamint a 2013. július elsejével bevezetett elektronikus útdíjból származó többletbevételek, másrészt pedig a központi költségvetési szervek és szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok idei magasabb összegű bevételei állnak.

A központi költségvetés augusztus végi kiadásai mintegy 565 milliárd forinttal magasabb összegben teljesültek, mint az elmúlt év azonos időszakában. A növekedés elsősorban a központi költségvetési szervek és szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok idei nagyobb összegű kifizetéseivel függ össze. Emellett meghaladták a tavalyi év azonos időszakának kiadásait az egyedi és normatív támogatások, a szociálpolitikai menetdíj-támogatások, a helyi önkormányzatok támogatásai – ideértve az adósságuk törlesztéséhez nyújtott támogatásokat is –, a társadalmi önszerveződések támogatásai, az egyéb kiadások, valamint az állami vagyonnal kapcsolatos kiadások.

Kamatgyenleg

A kamatkiadások 2014. I-VIII. hónapban 867,2 milliárd forintot tettek ki, 23,4 milliárd forinttal többet, mint az előző év megfelelő időszakában, míg a kamatbevételek 213,4 milliárd forintos szintet értek el, 134,3 milliárd forinttal többet az előző évinél. A nettó kamatkiadás (653,8 milliárd forint) így összességében 110,9 milliárd forinttal lett

kevesebb az előző év azonos időszakához képest. Ez a kamatfizetések éven belüli eltérő lefutásával magyarázható.

Társadalombiztosítási alapok

A társadalombiztosítási alapok 2014. augusztus végi 150,1 milliárd forintos szufficitje a Nyugdíjbiztosítási Alap 119,5 milliárd forintos, valamint az Egészségbiztosítási Alap 30,6 milliárd forintos többletéből tevődik össze. 2013. augusztus végén az alapok együttes többlete 206,4 milliárd forintot tett ki. A különbség elsősorban kiadási oldalon jelentkezett, az előző évinél magasabb összegben teljesültek többek között a Nyugdíjbiztosítási Alapnál a nyugdíjkiadások (az év eleji nyugdíjmelés következtében), valamint az Egészségbiztosítási Alapnál a gyógyító-megelőző ellátások és a gyógyszerterápiák.

Elkülönített állami pénzalapok

Az elkülönített állami pénzalapok I-VIII. havi 44,2 milliárd forintos többlete az előző év azonos időszakához képest alacsonyabb lett. Az alapok összes bevételei 12,2 milliárd forinttal, kiadásai 31,2 milliárd forinttal magasabb összegben alakultak. A kiadások közül elsősorban a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start munkaprogram kiadásai lettek magasabbak, mint az előző év azonos időszakában.

Az államháztartás központi alrendszerének augusztus végi főbb pénzforgalmi adatai a következők:

	milliárd forintban		Index (%)	milliárd forintban		Index (%)
	2013. évi tény (1)	2013. I-VIII. hó tény (2)	tény=100 (2/1)	2014. évi törvényi előirányzat (1)	2014. I-VIII. hó tény (2)	előirányzat=100 (2/1)
Központi költségvetés egyenlege	-985,3	-1 230,8	124,9	-961,3	-1 053,1	109,5
bevétel:	11 001,2	6 163,8	56,0	10 697,3	6 906,5	64,6
kiadás:	11 986,5	7 394,6	61,7	11 658,6	7 959,6	68,3
Elkülönített állami pénzalapok egyenlege	51,7	63,2	122,2	-23,3	44,2	-
bevétel:	612,1	292,0	47,7	437,6	304,2	69,5
kiadás:	560,4	228,8	40,8	460,9	260,0	56,4
Társadalombiztosítási alapok egyenlege	0,8	206,4	-	0,0	150,1	-
bevétel:	4 864,2	3 282,9	67,5	4 848,8	3 362,5	69,3
kiadás:	4 863,4	3 076,5	63,3	4 848,8	3 212,4	66,3
EGYENLEG ÖSSZESEN	-932,8	-961,2	103,0	-984,6	-858,8	87,2
bevétel:	16 477,5	9 738,7	59,1	15 983,7	10 573,2	66,1
kiadás:	17 410,3	10 699,9	61,5	16 968,3	11 432,0	67,4

I.
A KÖZPONTI KÖLTSÉGVETÉS PÉNZÜGYI FOLYAMATAINAK
FŐBB JELLEMZŐI

A.

A BEVÉTELEK RÉSZLETES ÁTTEKINTÉSE

1. A **társasági adóból** a központi költségvetésben az év első nyolc hónapjában 165,3 milliárd forint bevétel keletkezett, ami az előző év azonos időszaka értékének 131,7%-a. A magasabb bevétel háttérében a 2014. évi előlegkötelezettségek bázisévinél nagyobb szintje, valamint a március havi egyszeri hitelintézeti hozzájárulás beérkezése áll.

A **hitelintézeti járadék** jogcímen a központi költségvetésben augusztus végéig 9,8 milliárd forint bevétel realizálódott, amely teljesítés 1,7 milliárd forinttal haladta meg a 2013. év azonos időszakában befolyt bevételt.

A **cégautóadóból** augusztus végéig 23,3 milliárd forint bevétel teljesült, mi a 2013. év azonos időszakának értékénél 1,3 milliárd forinttal alacsonyabb összeg. A csökkenés háttérében a cégautó-állomány átrendeződése áll.

Az **energiaellátók jövedelemadója** címén az év első nyolc hónapjában a központi költségvetésben 2,1 milliárd forint kiutalás keletkezett, mely összeg a május havi elszámoláshoz kötődő visszaigénylésekre vezethető vissza.

Az **egyszerűsített vállalkozói adóból** az év I-VIII. hónapjában 47,7 milliárd forint bevétel teljesült. E bevétel 13,3%-kal maradt el a 2013. év azonos időszakának értékétől. Ennek háttérében az EVA hatálya alá tartozó adózók számának egy év alatt bekövetkezett csökkenése áll.

Az **energiaadóból** 10,5 milliárd forint bevétele származott a központi költségvetésnek az év első nyolc hónapjában, amely az előző év azonos időszakának értékétől 1,9 milliárd forinttal maradt el. Az alacsonyabb teljesülés háttérében a befizetések 3,0 milliárd forintos elmaradása áll, mely az enyhe tél miatti földgáz-, illetve villamosenergia-felhasználás csökkenésének eredménye.

A **környezetterhelési díj** mérlegsoron – a jóváírások és terhelések egyenlegeként – az I-VIII. havi adatok alapján 2,8 milliárd forint bevétel keletkezett, amely az előző év azonos időszakának az értékétől 0,9 milliárd forinttal maradt el.

A **bányajáradék** címén augusztus végéig 44,2 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. A 2013. évi adatokhoz képest 2,1 milliárd forinttal volt magasabb a befizetés.

A **játékadóból** az év első nyolc hónapjában a központi költségvetésnek 22,4 milliárd forint bevétele származott, amely 2,4 milliárd forinttal magasabb a 2013. év azonos időszakának befizetésénél.

Az **egyéb befizetések** mérlegsoron augusztus végéig 14,4 milliárd forint volt a bevétel, ami az egy évvel korábbi, 12,0 milliárd forint összegű bevételt

2,4 milliárd forinttal meghaladja. Ezen a mérlegsoron a Nemzeti Adó- és Vámhivatal által beszedett bírság- és pótlékbevételek szerepelnek.

Az **egyéb központosított bevételekből** az első nyolc hónapban összesen 212,5 milliárd forint bevétel teljesült, amely mintegy 107 milliárd forinttal magasabb az előző évhez képest. E bevételek között jelennek meg az elektronikus útdíjból származó bevételek, a hulladéklerakási járulékok, a karkedvezmény-biztosítási járulékból származó bevételek (melyek 2013-ig a Nyugdíjbiztosítási Alapnál jelentkeztek), valamint a rehabilitációs hozzájárulásból, a környezetvédelmi termékdíjakból és a különféle bírságokból származó bevételek is. A többlet elsősorban a tavaly július elsejével bevezetett elektronikus útdíjjal magyarázható.

A **pénzügyi szervezetek 2010-ben bevezetett különadója** sora augusztus végéig 74,3 milliárd forint bevétel keletkezett, amely 7,4 milliárd forinttal több a 2013. év azonos időszakának befizetésénél. A bázisévhez viszonyított többletbevétel háttérben elsősorban a magasabb mértékben bevallott adókötelezettség, másodsorban a visszaigénylések alacsonyabb szintje áll.

A szintén 2010-ben bevezetett **egyed ágazatokat terhelő különadóból** 2014. I-VIII. hónapjában 0,9 milliárd forint kiutalás történt. 2013. január 1-jétől az adónem megszűnt, de az áthúzódó pénzforgalmi hatás miatt még történt visszautalás.

A **kisadózók tételes adója** mérlegsoron augusztus végéig 27,2 milliárd forint bevétel teljesült, ami az egy évvel korábbi, 16,8 milliárd forint összegű bevételt 10,4 milliárd forinttal meghaladja. Az eltérés oka egyrészt az, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett adófizetési kötelezettség, másrészt a bázishoz képest emelkedett az adóalanyok száma is.

A **kisvállalati adó** jogcímen az év első nyolc hónapjában 8,8 milliárd forint bevétel realizálódott, mely az előző év azonos időszakát 2,4 milliárd forinttal haladta meg. Az eltérés fő oka, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett fizetési kötelezettség, másrészt a 2014. évi adóelőlegek szintje magasabb lett a bázisévinél.

A **közműadó** mérlegsoron augusztus végéig 28,2 milliárd forint bevétel teljesült, mely az előző év azonos időszakát 1,0 milliárd forinttal haladta meg.

A **reklámadó** mérlegsoron augusztus hónapban 1,3 milliárd forint bevétel teljesült. A reklámadó új adónem, amely 2014. augusztus 15-től hatályos, első befizetési kötelezettség 2014. augusztus 20-án keletkezett.

2. Az év első nyolc hónapjában az **általános forgalmi adóból** 1942,1 milliárd forint bevétele származott a költségvetésnek, ami az egy évvel korábbi bevételt 137,2 milliárd forinttal haladta meg. A befizetések 9,0%-kal, míg a kiutalások 10,9%-kal magasabban alakultak az előző évinél. A belföldi befizetések növekedése jellemzően a kereskedelmi és a gépjármű-javítási szektorhoz köthető, azonban a feldolgozóipar befizetései is dinamikusan emelkedtek. A kiutalások

növekedésének háttérében elsősorban az elmúlt év végén megélénkült export, illetve ipari konjunktúra áll, melynek következtében a magasabb befizetéseket magasabb kiutalások kísérték.

A **jövedéki adóból** realizált bevétel az év első nyolc hónapjában 587,4 milliárd forintot tett ki, amely az egy évvel korábbi bevételnél 13,0 milliárd forinttal, 2,3%-kal magasabb. Az üzemanyagok esetében 332,2 milliárd forint jövedékiadó-bevétel keletkezett, amely 24,0 milliárd forinttal magasabb a bázisidőszaki bevételnél. A befizetések emelkedését a gázolaj-, valamint a benzinforgalom bázisévhez mért növekedése magyarázza, melynek háttérében nagyrészt a bázishoz képesti kedvezőbb időjárás és fuvarozási teljesítmények állhatnak. A dohánygyártmányok jövedéki adója (194,3 milliárd forint) 16,6 milliárd forinttal volt alacsonyabb a tavalyi év bevételénél. Az alacsonyabb teljesülést a fogyasztás csökkenése, illetve a piaci szerkezet átrendeződése (cigarettről a fogyasztási dohányra való forgalomátterelődé) miatti adóalapsökkenés indokolja. A szeszesitaloknál és egyéb termékeknél 60,9 milliárd forint összegű teljesítés történt, amely 5,6 milliárd forinttal több a bázisidőszaki összegnél. A magasabb adóbevétel az alkoholforgalom emelkedésével magyarázható.

A **regisztrációs adóból** az év első nyolc hónapjában 12,3 milliárd forintos bevétele keletkezett a költségvetésnek, mely 123,0%-a a tavalyi év azonos időszakában teljesültnek. A növekedés háttérében a használt és új gépjárművek forgalomba helyezésének növekedése áll.

A **távközlési adóból** augusztus végéig 37,3 milliárd forint bevétele származott a költségvetésnek, mely az egy évvel korábbi bevételt 8,5 milliárd forinttal haladta meg. A növekedés háttérében az adóváltozás hatása áll.

A **pénzügyi tranzakciós illeték** mérlegsoron a költségvetésnek az év első nyolc hónapjában 186,3 milliárd forint bevétele keletkezett, mely az előző év azonos időszakát 89,6 milliárd forinttal haladta meg. A növekedés háttérének oka egyrészt az, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett adófizetési kötelezettség, másrészt 2013. augusztus hónaptól az illeték mértéke emelkedett, valamint a készpénzfelvétel esetén eltörlésre került a tranzakciónként fizetendő 6000 forintos felső határ is.

A **biztosítási adóból** augusztus végéig 19,6 milliárd forint bevétel keletkezett, amely 1,8 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. A növekedés háttérének oka, hogy a 2013 januárjától hatályos új adónem után első alkalommal tavaly februárban keletkezett adófizetési kötelezettség. Az adónem a biztosítókat terhelő pénzügyi intézmények különadóját és a tűzvédelmi hozzájárulást váltotta ki.

3. A **személyi jövedelemadó** államháztartási szintű bevétele az év I-VIII. hónapjában 1059,8 milliárd forint volt, amely az 1120,9 milliárd forintos bruttó befizetés és a 61,1 milliárd forintos kiutalás egyenlegeként képződött. Ez a bevétel 55,2 milliárd forinttal magasabb az egy évvel korábbi összegnél. Az előző év azonos időszakához képest a befizetések 53,0 milliárd forinttal (5,0%-kal)

nőttek, míg a kiutalások 2,2 milliárd forinttal (3,4%-kal) csökkentek. A bázisidőszaktól való eltérés oka a magasabb bérkiáramlás miatti befizetésnövekedés.

Az **illetékbecfizetések** – a 2013. év első nyolchavi bevételéhez viszonyítva 12,5%-kal, 8,7 milliárd forinttal magasabb – összege 78,5 milliárd forintot tettek ki. A nagyobb összeg háttérében az előző év azonos időszakához viszonyított jelentősebb mértékű befizetés áll.

A **gépjárműadóból** augusztus végéig 23,6 milliárd forint bevétele keletkezett a központi költségvetésnek. Az önkormányzati feladatok és azok ellátását biztosító források szabályozásának változása eredményeként az önkormányzatok által beszedett gépjárműadó 60%-át utalják át a központi költségvetésnek.

4. 2014 első nyolc hónapjában a **központi költségvetési szervek bevétele** összesen 1065,6 milliárd forint volt, ami 6,6%-kal magasabb a 2013. év első nyolchavi bevételénél (999,9 milliárd forint). A többlet okaként az alábbi tételek emelhetők ki: 95,2 milliárd forinttal magasabbak voltak az államháztartáson belülről jövő működési célú támogatások, melynek fő oka, hogy 2013. április 1-jétől az Országos Egészségbiztosítási Pénztár a szervezeti változások következtében már nem a megszűnt egészségügyi gazdasági társaságoknak utalja a támogatást, hanem a központi költségvetési intézményeknek. Ehhez kapcsolódóan augusztus végéig 440,6 milliárd forint volt az Országos Egészségbiztosítási Pénztár által az intézményeknek utalt támogatás. Az összes bevételből 232,0 milliárd forintot a működési, 87,1 milliárd forintot a közhatalmi bevételek, 67,1 milliárd forintot pedig az államháztartáson belülről jövő felhalmozási célú támogatások tettek ki. A fennmaradó részt a felhalmozási bevételek, a működési és felhalmozási célú átvett pénzeszközök, illetve az azonosítás alatt álló bevételek alkották.
5. A **szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok bevétele** a január-augusztusi időszakban 55,3 milliárd forint volt, ami 8,1 milliárd forinttal alacsonyabb az előző évhez képest (2013-ban 63,4 milliárd forint).
6. A **fejezeti kezelésű előirányzatok EU támogatásai** az év első nyolc hónapjában 793,0 milliárd forintot tettek ki, amely 82,3 milliárd forinttal haladja meg az előző év azonos időszakában keletkezett bevételeket. Ez a bevétel elsősorban a Nemzeti Stratégiai Referenciakeret (679,3 milliárd forint), valamint az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program (96,9 milliárd forint) keretében került felhasználásra.
7. A **központi költségvetési szervektől származó befizetések** összege az első nyolc hónapban 17,1 milliárd forintot tett ki, ami 68,4%-a a tavalyi év azonos időszaka befizetéseinek (2013-ban 25,0 milliárd forint). Ebben az évben 2,8 milliárd forint a 2014. évi költségvetési törvény 10. § (8) bekezdésében előírt befizetési kötelezettség – a Munkahelyvédelmi Akciótervvel összefüggésben a 2014. évi szociális hozzájárulásiadó-változásból eredő kiadási megtakarítás befizetése a központi költségvetési szervek által – teljesítése. A fennmaradó 14,3 milliárd forint a költségvetési törvény 10. §-ában a kizárólag saját bevételből gazdálkodó intézmények részére tételesen előírt befizetési kötelezettség volt.

8. Az **elkülönített állami pénzalapok befizetése** címen a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap az I-VIII. hónapban teljesítette az 5,0 milliárd forintos befizetési kötelezettségét.
9. A **helyi önkormányzatok befizetései** címen 2014. augusztus végéig a teljesítés 15,8 milliárd forint volt. Ez a sor tartalmazza a tárgyévet megelőző évi önkormányzati elszámolások alapján, a kincstári felülvizsgálat, illetve az ÁSZ ellenőrzése során megállapított, jogtalanul igénybe vett és a tárgyévben a központi költségvetésbe visszafizetett hozzájárulások és támogatások összegeit. Tartalmazza továbbá ezek igénybevételi, kiegészítő és késedelmi kamatát, a Munkahelyvédelmi Akciótervvel összefüggő befizetéseket, valamint a köznevelési intézmények működtetésével kapcsolatos önkormányzati befizetéseket.
10. Az **állami vagyonnal kapcsolatos bevételek** első nyolchavi összege 71,3 milliárd forint volt, amelynek több mint 60%-át a hasznosítási típusú (44,2 milliárd forint) bevételek adták, ennek meghatározó része (35,6 milliárd forint) az osztalék-befizetésekből származott. Az értékesítési bevételek aránya mintegy 20% volt (14,7 milliárd forint), amely alapvetően az üvegházhatású gázok kibocsátási egységeinek értékesítéséből eredt. A további bevételek meghatározó tétele a NÚSZ Zrt.-től származó mintegy 10 milliárd forintos tőke kivonás volt. A tavaly augusztus végi bevétel közel 9 milliárd forinttal alacsonyabb volt, az eltérést az említett tőke kivonás eredményezte.
11. A költségvetés **kamatbevételei** 2014. I-VIII. hónapjában 213,4 milliárd forintot tettek ki. Ez két részből tevődött össze: egyrészt a forintban fennálló követelések kamatából, másrészt a devizában fennálló követelések kamatából. A forintban fennálló követelések 212,0 milliárd forint összegű kamatbevételt eredményeztek a költségvetésben. Ebből az MNB a Kincstári Egységes Számla után 20,8 milliárd forintot fizetett. A devizában fennálló követelések után 1,4 milliárd forint bevétel származott 2014. I-VIII. hónapjában. A tárgyidőszaki bevételek összege magasabb volt az előző év azonos időszakához viszonyítva, ami alapvetően két tényezőre vezethető vissza: a forintban fennálló követelések kamatbevétele 138,1 milliárd forinttal magasabb, a devizában fennálló követelések kamatbevétele viszont 3,8 milliárd forinttal kevesebb lett a tavalyinál.
12. Az **egyéb bevételek** összege az első nyolc hónapban 24,5 milliárd forintot tett ki. Ebből kiemelendő az „előző évi maradványok átcsoportosításának technikai lebonyolításával kapcsolatban pótelőirányzat ellensúlyozása” címen elszámolt 8,9 milliárd forint, valamint az „önkormányzati adósságkonszolidációhoz kapcsolódó biztosíték befizetése” címen elszámolt 5,2 milliárd forint. Augusztusban 1,1 milliárd forint bevétel származott a költségvetésnek a tőkekövetelések visszatérüléséből, ezen belül a külföld felé fennálló kormányhitelek visszafizetései 0,3 milliárd forintot, az ún. alárendelt kölcsöntőke-kötvények visszafizetése 0,8 milliárd forintot tettek ki.
13. Az **egyéb uniós bevételeken belül** a behajtott vámbevételek és cukorágazati hozzájárulások Magyarországot illető 25%-aként 7,6 milliárd forint realizálódott,

uniós támogatások utólagos megtérüléseként 0,6 milliárd forint folyt be a központi költségvetésbe.

B.

A KIADÁSOK JOGCÍMENKÉNT

1. Az **egyedi és normatív támogatásokra** fordított kiadások 2014 első nyolc hónapjában 217,1 milliárd forintot tettek ki, ami 10,2%-kal haladja meg az előző év azonos időszakában történt teljesítés értékét. Az eltérés a helyközi személyszállítási közszolgáltatások és a vasúti pályahálózat működtetése költségtérítését, illetve az Eximbank Zrt. kamatkiegyenlítését érintő egyes támogatások magasabb mértékű kifizetésére vezethető vissza. Míg a költségtérítési jogcímek nagyobb mértékű teljesítése részben a támogatási szerződések előző évitől eltérő kifizetési ütemezésével, részben egy új előirányzat, a korábbi évek költségtérítései elszámolása egy részének ez évi időszakos folyósításával magyarázható, addig a kamatkiegyenlítés növekedése a támogatási programhoz kapcsolódóan az Eximbank Zrt. által bevezetett új termékek támogatási igényére vezethető vissza.
2. A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény 136. § (4) bekezdése értelmében a magyar állam évente közszolgálati hozzájárulást fizet a lineáris audiovizuális médiaszolgáltatások vételére alkalmas készüléket használó háztartások számát alapul véve. Az állam a közszolgálati hozzájárulást tizenkét egyenlő részletben előre, minden hónap harmadik napjáig fizeti meg a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap pénzforgalmi számlájára. Ennek értelmében a **közszolgálati műsorszolgáltatás támogatása** címről az év I-VIII. hónapjában 46,6 milliárd forint kifizetés történt.
3. A **szociálpolitikai menetdíj-támogatásra** fordított kiadások 2014 első nyolc hónapjában 68,9 milliárd forintot tettek ki, ami 9,7%-kal haladja meg az előző év azonos időszakában teljesített kiadásokat. Az eltérés döntően a kedvezményes helyközi személyszállítási tevékenységhez kapcsolódóan igénybe vehető szociálpolitikai menetdíj-támogatás mértékének 2013. november 1-jétől hatályos, a korábbiakhoz képest magasabb szintjével magyarázható.
4. A **lakásépítési támogatásokra** fordított kiadások az év első nyolc hónapjában 83,0 milliárd forintot tettek ki, ami 7,6%-kal kisebb összeg a tavalyi év azonos időszakához viszonyítva. Az eltérés több tényező együttes hatására vezethető vissza: egyrészt az árfolyam és a referenciahozamok változására, másrészt viszont az árfolyamgát-konstrukciót igénybevevők létszámának bővítésére.
5. A **Nemzeti Család- és Szociálpolitikai Alap** a családi támogatásokat, a korhatár alatti ellátásokat, a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokat, valamint a különféle jogcímen adott térítéseket tartalmazza. A családi támogatásokra a 2014. év I-VIII. hónapjában összesen 283,1 milliárd forintot fordítottak, amely a 2013. évi I-VIII. havi kiadásoktól 3,7%-kal maradt el. Ebből családi pótlékra összesen 222,1 milliárd forintot utaltak át. A gyermekgondozási segélyre 39,5 milliárd forintot, a gyermeknevelési támogatásra

pedig 8,6 milliárd forintot folyósítottak. A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény alapján augusztus hónapban kifizetésre került az évente két alkalommal járó természetbeni gyermekvédelmi támogatás (2,9 milliárd forint) és pénzbeli pótlék első üteme. Ezzel a pénzbeli és természetbeni gyermekvédelmi támogatásokra idén átutalt összeg közel 3 milliárd forinttal emelkedett. Az év első nyolc hónapjában a korhatár alatti ellátásokra összesen 118,9 milliárd forintot fordítottak. Ebből korhatár előtti ellátásra és balettművészeti életjáradékra 63,1 milliárd forintot, szolgálati járandóságra mintegy 55,8 milliárd forintot folyósítottak. A jövedelempótló és jövedelemkiegészítő szociális támogatásokra a 2014. év I-VIII. hónapjában 43,3 milliárd forintot fizettek ki. Idén az első nyolc hónapban a jövedelempótló és jövedelemkiegészítő ellátások köréből a legnagyobb tétel továbbra is a fogyatékosági támogatásra és a vakok személyi járadékára fordított 22,1 milliárd forint volt. A politikai rehabilitációs és más nyugdíj-kiegészítésekre idén augusztus végéig összesen 9,7 milliárd forintot folyósítottak. A különféle jogcímen adott térítések a 2014. év első nyolc hónapjában 17,3 milliárd forintot tettek ki. A térítéseken belül nagyságrendileg kiemelkedő tétel a közgyógyellátásra fordított 12,6 milliárd forint volt.

6. **A költségvetési szervek kiadásai** 2014 első nyolc hónapjában 2595,7 milliárd forintot tettek ki, amely 8,4%-kal haladta meg az előző év azonos időszakában teljesült kiadásokat (2394,7 milliárd forint). A két év kiadásai közötti eltérést egyrészt a 2013 szeptemberétől megvalósuló pedagógus-béremelés hatásai, másrészt 2013. április 1-jétől a volt nonprofit egészségügyi gazdasági társaságok kiadásai magyarázzák. Az intézmények tárgyhavi teljesítéséből 1531,4 milliárd forint a személyi juttatásokra és munkaadókat terhelő járulékokra kifizetett összeg volt. Ezen időszakban dologi kiadásokra 801,2 milliárd forintot, beruházásokra pedig 124,8 milliárd forintot fordítottak. A fennmaradó részt alapvetően a felújítások, az ellátottak pénzbeli juttatásai, az egyéb működési és felhalmozási célú kiadások alkották.
7. **A szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok kiadásainak** 2014. január-augusztus havi teljesítése 693,9 milliárd forintot tett ki, ami 150,6 milliárd forinttal magasabb összeg, mint az előző év azonos időszakában keletkezett összeg (543,3 milliárd forint). A január-augusztusi teljesítésből az alábbi tételek emelhetők ki: 135,6 milliárd forint kifizetés normatív finanszírozásra (közoktatási célú humán szolgáltatások és kiegészítő támogatás, nem állami felsőoktatási intézmények támogatása, hit- és erkölcstanoktatás, illetve tankönyvtámogatás); 72,8 milliárd forint kiutalás az autópálya rendelkezésre állási díj törvénysorról; 56,4 milliárd forint kifizetés a szociális célú humán szolgáltatások támogatására; 32,2 milliárd forint a kormányhatározatok alapján történt maradványutalások összege; valamint 28,5 milliárd forint kifizetés a VM „Folyó kiadások és jövedelemtámogatások”) törvényi sorról.
8. Az év első nyolc hónapjában **a szakmai fejezeti kezelésű előirányzatok uniós kiadásaiból** a kedvezményezettek részére összesen 1253,3 milliárd forint kifizetés történt, amely 212,2 milliárd forinttal haladja meg a tavalyi év azonos

időszakának kifizetéseit. A növekedéshez leginkább a strukturális kiadások (1101,9 milliárd forint) járultak hozzá, tekintettel arra, hogy az év végéhez közeledve a programok kifizetési erőteljesebb felfutást mutatnak. A vidékfejlesztési támogatások, ezen belül az Új Magyarország Vidékfejlesztési Program címen az első nyolc hónapban összesen 107,8 milliárd forint összegű kiadás történt. Itt a teljesítés mögött az I. tengely (Mezőgazdasági és erdészeti ágazat versenyképességének javítása) és a IV. tengely (Leader programok) felgyorsult kifizetése állnak.

9. Az **elkülönített állami pénzalapok támogatása** címen az I-VIII. havi adatok alapján 83,6 milliárd forint került átutalásra a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap, a Nemzeti Foglalkoztatási Alap, a Bethlen Gábor Alap, valamint a Wesselényi Miklós Ár- és Belvízvédelmi Kártalanítási Alap részére.
10. A **társadalombiztosítási ellátásokhoz nyújtott garancia és hozzájárulás** (térítések nélkül) céljából idén az első nyolc hónapban összesen közel 609 milliárd forintot fizettek ki, szemben az előző év azonos időszaka 713,9 milliárd forintos támogatásával. Míg a tavalyi összeg az Egészségbiztosítási Alap 648,6 milliárd forintos és a Nyugdíjbiztosítási Alap 65,3 milliárd forintos támogatásából tevődött össze, az idei hozzájárulás majdnem teljes egészében az Egészségbiztosítási Alaphoz került. Az Egészségbiztosítási Alap idei I-VIII. havi támogatása 6,1%-kal maradt el az előző év azonos időszakában átutalt összegtől. Idén az első nyolc hónapban az Egészségbiztosítási Alap járulék címen átadott pénzeszközként 246,9 milliárd forint támogatásban részesült, amely 3,9 milliárd forinttal kevesebb a tavalyi év azonos időszakában juttatott összegnél. Ez a támogatás a biztosítási jogviszonyból származó jövedelemmel nem rendelkező személyek (nyugellátásban részesülők, kiskorúak, felsőfokú tanulmányokat folytatók stb.) után fizetett egészségügyi szolgáltatási járulék forrásául szolgál. Az alap a rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére idén az első nyolc hónapban 227,2 milliárd forint támogatásban részesült, 8,2 milliárd forinttal elmaradva az előző év azonos időszaka költségvetési hozzájárulásától. Idén az I-VIII. hónapban a Munkahelyvédelmi Akciótervvel összefüggő hozzájárulás 61,5 milliárd forintot tett ki, szemben a tavalyi év első nyolc hónapjában átutalt 108,3 milliárd forinttal. Az alap kiegyensúlyozására szolgáló hozzájárulás (kiadások támogatására pénzeszközátadás) 73,2 milliárd forintos I-VIII. havi összegével viszont meghaladta a tavalyi év azonos időszakának 53,9 milliárd forintos támogatását. Mind a két alap igazgatási szervei (a tavalyi évben és idén is) dolgozóik kompenzációjára, illetve a Prémiumévek programmal kapcsolatos kiadásaikra kis összegű támogatásokban részesültek a központi költségvetés céltartalékaiból, a fennmaradó részt az e célra fordított összeg teszik ki.
11. A **helyi önkormányzatok támogatása** 2014. augusztus végéig összesen 463,5 milliárd forintot tett ki, ami 59,5 milliárd forinttal magasabb az előző év azonos időszakában folyósítottnál. Az eltérés okai a következők: a helyi önkormányzatok 2014. évi feladataihoz a hatályos költségvetési törvény 715,9 milliárd forint állami támogatást biztosít, amely a 2013. évi támogatást

jelentősen meghaladja. (Az eltérések közel felét a pedagógus életpályamodell bevezetésének forrása jelenti.) Ezen belül – a belső szerkezeti változások következtében – közel 50 milliárd forinttal nőtt a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása jogcím 2014. évi előirányzata. Ezt főként a pénzbeli szociális ellátásokhoz történő hozzájárulások (beszámítás) e soron történő figyelembevétele magyarázza. Az önkormányzatok által felhasználható központosított előirányzatok is számos új jogcímmel bővültek. Ennek következtében az idei évi előirányzat 36,6 milliárd forinttal lett magasabb az előző évihez képest, emellett azonban a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásaira 6,9 milliárd forinttal kevesebb támogatás jut idén – részben a szerkezetátalakítási tartalék jogcímeinek ágazati finanszírozási támogatásokba való beépülése miatt. A nettó finanszírozás keretében folyósított utalások január-augusztus hónapjaira összesen 68%-os mértéket jelentettek, míg ez az előző év azonos időszakában 2 százalékponttal alacsonyabb volt. Ez a két év időszaki adatainak összevetése során ugyancsak eltérést okoz. Az augusztus végi jelentősebb tételek a következők:

- a helyi önkormányzatok általános működésének és ágazati feladatainak támogatása címről 373,9 milliárd forint, ezen belül:
 - = a helyi önkormányzatok működésének általános támogatása, hozzájárulás a pénzbeli szociális feladatokhoz és beszámítás alcímen 116,1 milliárd forint;
 - = a települési önkormányzatok egyes köznevelési feladatainak támogatására 103,7 milliárd forint;
 - = a települési önkormányzatok egyes szociális, gyermekjóléti és gyermekétkeztetési feladatainak támogatására 133,3 milliárd forint;
 - = a települési önkormányzatok kulturális feladatainak támogatására 20,8 milliárd forint;
- a helyi önkormányzatok által felhasználható központosított előirányzatok címről 60,7 milliárd forint;
- a helyi önkormányzatok kiegészítő támogatásai címről 5,0 milliárd forint;
- a vis maior támogatás címről 3,3 milliárd forint;
- a költségvetési szerveknél foglalkoztatottak 2014. évi kompenzációjára 6,9 milliárd forint;
- további új jogcímekre 13,7 milliárd forint
kifizetés történt.

12. A **támogatás az önkormányzati adósságok törlesztéséhez** kiadási előirányzaton 2014. augusztus végéig 68,6 milliárd forint kifizetésére került sor. Az önkormányzatok adósságkonszolidációja során 200 millió forint összeghatár alatti ügyletek esetén a konszolidáció törlesztési célú támogatással valósult meg. Ennek fedezetéül a 2014. évi központi költségvetés XLII. „A költségvetés közvetlen bevételei és kiadásai” fejezet 38. „A települési önkormányzatok adósságkonszolidációjához kapcsolódó állami támogatások” jogcímen 64,0 milliárd forintos, felülről nyitott előirányzat lett létrehozva.

13. A **kamatkiadásokra** 2014. I-VIII. hónapjában 867,2 milliárd forintot fordított a költségvetés. Ez két részből tevődik össze: a forintban fennálló adósság

kamatából, valamint a devizában fennálló adósság kamatából. A forintban fennálló adósság 601,1 milliárdos kamatterhének döntő részét az államkötvények után fizetendő 465,5 milliárd forintos és a kincstárjegyek után fizetendő 115,4 milliárd forintos terhek jelentették. A kamatkidadások további része kötődött a devizában fennálló adóssághoz, 266,1 milliárd forinttal terhelve a költségvetést. Ennek nagyobb része a devizakötvények kamatához kapcsolódik (244,2 milliárd forint). A devizahitelek kamata pedig 21,9 milliárd forintot tett ki. A kamatkidadások az előző év azonos időszakához viszonyítva 2,8%-kal nőttek.

14. A **társadalmi önszerveződések támogatása** kiadási tétel magában foglalja a pártok és a pártalapítványok működésének támogatására szolgáló összegeket, valamint a kampányköltségek fedezetét jelentő „felülről nyitott” előirányzatot. A mérlegsorról az év I-VIII. hónapjában 9,9 milliárd forint kifizetés történt.
15. A **kormányzati rendkívüli kiadások** mérlegsoron augusztus végéig 3,0 milliárd forint kiadás teljesült. Ezen belül pénzbeli kárpótlásra 1,2 milliárd forintot, az 1947-es párizsi békeszerződésből eredő kárpótlásra 1,8 milliárd forintot, mindezek folyósítási költségeire pedig 48,0 millió forintot fizettek ki.
16. Az **állam által vállalt kezesség érvényesítése** 2014 első nyolc hónapjában 12,4 milliárd forint kiadást jelentett, melyből 8,2 milliárd forint volt a kkv-szektor és az agrárszektor finanszírozását segítő állami viszontgaranciák miatti kifizetés. Ez utóbbi nagyrészt a Garantiqa Hitelgarancia Zrt. kezesi ügyleteihez vállalt viszontgaranciák teljesítéséből származott. 2,0 milliárd forint kiadás merült fel az állami háttérű Mehib Zrt. biztosítási tevékenységének fizetési kötelezettsége miatt, melyből 1,5 milliárd forint kiadás a kazah BTA Bank fizetéképtelenségének eredménye. A lakáskezeségek beváltása miatti kiadás augusztus végéig 2,2 milliárd forint költségvetési kifizetést eredményezett. A 2014. évi adatok – a kezességbeváltások összetételének változatlanlansága mellett – lényegesen kedvezőbb képet mutatnak az egy évvel korábbi időszakhoz képest.
17. Az **egyéb kiadások** összege augusztus végéig 89,3 milliárd forint volt. Ezen belül kiemelendő az adósságszolgálati járulékos kiadások 70,7 milliárd forintot kitevő összege. Ez utóbbi több mint másfélszerese az előző évi hasonló időszaki kiadásoknak. Ennek oka, hogy 2013 márciusától kezdődően pénzügyi tranzakciós illeték terheli a járulékos kiadások elszámolásait. Az egyéb kiadásokon belül a nemzetközi elszámolások kiadásaiként augusztus végéig 8,5 milliárd forintot fizetett a költségvetés. E kifizetések hazánk nemzetközi szervezetekben való tagságával kapcsolatos tagdíj-befizetésekből származnak.
18. A **hozzájárulás az EU költségvetéséhez** mérlegsoron az év első nyolc hónapjában teljesített kiadás 215,5 milliárd forint volt.
19. Az **állami vagyonnal kapcsolatos kiadások** nyolchavi halmozott összege 116,6 milliárd forint volt, amelynek jelentős tételét (44,1 milliárd forint) az ingatlanvásárlásokra és -beruházásokra fordított összegek tették ki (beleértve a Nemzeti Eszközkezelő számára biztosított 23,0 milliárd forintot is). 24,9 milliárd forintot fordított az állam társasági támogatásra, tőkeemelésre, illetve cégvásárlásra. Az állami vagyongazdálkodás kiadásainak nagyságrendjét

befolyásolta még a környezetvédelmi projektekre nyújtott 8,3 milliárd forint, a Holokauszt Gyermekáldozatainak Emlékhelye beruházás érdekében folyósított 6,2 milliárd forint összegű támogatás, a termőföldek után fizetett 7,2 milliárd forint összegű életjáradék, valamint az ún. Richter-kötvény kamata. A 2014. első nyolchavi kifizetések közel 22 milliárd forinttal meghaladják a tavalyi összeget a fentebb említett kiemelt tételek nagyságrendje miatt.

II.

ELKÜLÖNÍTETT ÁLLAMI PÉNZALAPOK

1. Az egyenleg alakulása

Az elkülönített állami pénzalapok I-VIII. havi többlete 44,2 milliárd forintot tett ki. Az egyenleg a Központi Nukleáris Pénzügyi Alap 18,4 milliárd forintos, a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap 22,9 milliárd forintos, a Bethlen Gábor Alap 6,9 milliárd forintos, a Nemzeti Kulturális Alap 2,2 milliárd forintos többletéből, valamint a Nemzeti Foglalkoztatási Alap 5,8 milliárd forintos, a Szövetkezeti Hitelintézetek Integrációs Alapja 0,4 milliárd forintos hiányából alakult ki. Az elkülönített állami pénzalapok I-VIII. havi többlete az előző év azonos időszakához képest kevesebb lett.

2. A bevételek alakulása

Az alapok összes bevételei 12,2 milliárd forinttal meghaladták az előző év azonos időszakának eredményét. A bevételeken belül a Nemzeti Foglalkoztatási Alap egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék alapot megillető hányada, valamint a Kutatási és Technológiai Innovációs Alap, a Nemzeti Kulturális Alap és a Bethlen Gábor Alap bevételei is magasabbak lettek.

3. A kiadások alakulása

Az alapok összes kiadásai 31,2 milliárd forinttal meghaladták az előző év azonos időszakának értékét. A kiadások közül elsősorban a Nemzeti Foglalkoztatási Alap Start munkaprogram kiadásai teljesültek magasabb szinten az előző év azonos időszakához képest.

III.

A TÁRSADALOMBIZTOSÍTÁS PÉNZÜGYI ALAPJAINAK GAZDÁLKODÁSA

NYUGDÍJBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az alap költségvetése – hasonlóan, mint az előző év azonos időszakában – többlettel zárta az első nyolc hónapot, melynek összege 119,5 milliárd forintot tett ki. Az előző évben a szufficit 142,4 milliárd forint volt. A jelentős többlet döntően a bevételi oldalon, a szociális hozzájárulási adó és járulékok előirányzaton képződött.

2. A bevételek alakulása

Az alap bevételei augusztus végéig 2073,6 milliárd forintot tettek ki, ami az egyenletes évközi eloszlást feltételező 66,7%-ot mintegy 3,2 százalékponttal haladja meg. Az összehasonlítás alapját képező időszakban 2040,3 milliárd forint volt a teljesítés aránya, ami az éves előirányzat 67,6%-át képezte.

Az alap döntő bevételi forrását kitevő szociális hozzájárulási adóból és járulékból 2050,6 milliárd forint volt a bevétel, ami az éves előirányzat 70,1%-a. A megelőző évben 1927,5 milliárd forint volt a teljesítés (66,0%).

Az egyéb járulékok és hozzájárulások jogcímen közel 9 milliárd forint volt a bevétel, ami az évre tervezett összeg 53,9%-a. A bázisidőszaki adatokkal való összehasonlítás nem értelmezhető, mert a 2013. évi adatok még tartalmazták a karkedvezmény-biztosítási járulékból származó bevételt is, ami az idei évtől a központi költségvetés közvetlen bevétele.

A késedelmi pótlékból és bírságból származó bevételek összege 8,4 milliárd forint volt, ami az előirányzat 70,2%-a. 2013-ban 7,5 milliárd forint volt ez az összeg (65,6%).

Az egyéb bevételek összege 5,6 milliárd forintot tett ki, a teljesítési arány 45,4%. Az összehasonlított időszakban 8,5 milliárd forint a kérdéses összeg (64,4%).

3. A kiadások alakulása

Az első nyolchavi kiadások összege 1954,1 milliárd forintot tett ki, ez a tervezett kiadási főösszeg 65,9%-a, ami az időarányos értéknél mintegy 0,8 százalékponttal alacsonyabb. A bázisidőszakban 1897,9 milliárd forint volt a kiadás (63,0%).

A nyugellátási kiadások összege 1942,2 milliárd forint volt, a teljesítési arány 65,9%. Ezek a kiadások tartalmazzák a törvényi előírásnak megfelelően januárban végrehajtott 2,4%-os mértékű emelés miatti növekményt is. Egy évvel korábban 1886,6 milliárd forint volt a teljesítés (66,5%).

A nyugdíjbiztosítási költségvetési szervek kiadásai 7,3 milliárd forintot tettek ki, ami az előirányzat 68,2%-a. Az előző év ugyanezen időszakában 7,7 milliárd forint volt a kiadás (63,3%).

Az egyéb kiadásokra felhasznált összeg (pl. postaköltségek stb.) 4,6 milliárd forintot tett ki, ami a törvényi előirányzat 75,2%-a. Az összehasonlított időszakban 3,6 milliárd forint volt a kiadás (65,7%).

EGÉSZSÉGBIZTOSÍTÁSI ALAP

1. Az egyenleg alakulása

Az alap költségvetése az I-VIII. hónapot 30,6 milliárd forint szufficittel zárta. Egy évvel korábban az alap költségvetési pozíciója 64,1 milliárd forint többletet mutatott.

2. A bevételek alakulása

Az augusztusig befolyt bevételek összege 1289,2 milliárd forintot tett ki, amely a bevételi főösszeg 68,4%-a. Ez 46,6 milliárd forinttal, 3,8%-kal több mint az előző év azonos időszakában.

A szociális hozzájárulási adó Egészségbiztosítási Alapot megillető része és a járulékok együttes összege 460,7 milliárd forint volt, amely az előző év azonos időszakának értékét – ami nem tartalmazta a szociális hozzájárulási adót – 19,3%-kal, 74,6 milliárd forinttal haladta meg.

Az egészségügyi hozzájárulás címen 108,6 milliárd forint bevételhez jutott az alap, amely 12,2%-kal, 11,8 milliárd forinttal több az előző év azonos időszakához képest.

A bevételek 47,5%-át jelentő, 612,4 milliárd forint összegű költségvetési támogatás és térítés 6,1%-kal maradt el az előző év azonos időszakának összegétől. Augusztus végéig a járulék címen átvett pénzeszköz összege 246,9 milliárd forint, a rokkantsági, rehabilitációs ellátások fedezetére átvett összeg pedig 227,2 milliárd forint volt. A Munkahelyvédelmi Akciótervvel összefüggő hozzájárulás I-VIII. havi összege 61,5 milliárd forintot, míg a tervezett pénzeszközátvételé 73,2 milliárd forintot tett ki.

Az egyéb bevételek összege 75,6 milliárd forint volt, amely az előző év azonos időszakának értékétől 2,6 milliárd forinttal maradt el. Az ide tartozó bevételek közül a baleseti adóból 17,4 milliárd forint, a népegészségügyi termékadóból 12,8 milliárd forint, a gyógyszergyártók és -forgalmazók befizetéseiből 38,5 milliárd forint származott. Augusztusig a két adóból összességében 0,5 milliárd forinttal több, a gyógyszergyártók és -forgalmazók befizetéseiből pedig 3,6 milliárd forinttal kevesebb bevétel keletkezett, mint az előző év azonos időszakában.

3. A kiadások alakulása

Az alap kiadásai az I-VIII. hónapban 1258,6 milliárd forintot tettek ki, amely a kiadási főösszeg 66,8%-a. Egy évvel korábban az összes kiadás 1178,5 milliárd forint volt.

Az egészségbiztosítás pénzbeli ellátásokra 368,9 milliárd forintot fordított, amely az előirányzat 65,5%-a. A rokkantsági és rehabilitációs ellátásokra fordított kiadások összege 225,5 milliárd forintot tett ki, ami 10,3 milliárd forinttal kevesebb a 2013. év azonos időszakának értékénél. A pénzbeli ellátások közé tartozó gyermekgondozási díjra 68,0 milliárd forintot, míg táppénzre 43,0 milliárd forintot fordított az alap. Mindkét ellátás esetében a vizsgált időszak teljesítése (gyermekgondozási díj esetében 5,9 milliárd forinttal, táppénz tekintetében 4,0 milliárd forinttal) meghaladta az egy évvel korábbi értéket.

A természetbeni ellátások legnagyobb kiadási előirányzatát képező gyógyító-megelőző ellátásra kifizetett összeg augusztusig 624,1 milliárd forintot tett ki, míg az előző év azonos időszakának értéke 553,3 milliárd forint volt. A teljesítés az eredeti éves előirányzat 67,0%-a. Július végén az egészségügyi szakellátást nyújtó egészségügyi szolgáltatók elsősorban adósságuk rendezésére 11,8 milliárd forint működési támogatásban, a betegszállítást végző szolgáltatók 0,15 milliárd forint, a mentőszolgálat pedig 0,5 milliárd forint egyszeri kiegészítő díjazásban részesültek.

Évközben a gyógyító-megelőző ellátás 2014. évi előirányzata 3,8 milliárd forinttal nőtt. A két év összehasonlításakor figyelembe kell venni ugyanakkor azt, hogy a költségvetésben rendelkezésre álló többletforrásoknak az összevont szakellátás és az alapellátás területén – részben visszamenőlegesen – történő felhasználása 2014. márciustól, a béremelés II. ütemének hatása 2013. szeptember hónaptól jelentkezett.

A gyógyszer támogatásra fordított kiadás 200,3 milliárd forint volt, amely 2,4%-kal, 4,7 milliárd forinttal több, mint az előző évi kifizetés. A teljesítés az éves előirányzat 68,1%-a.

A gyógyászati segédeszköz támogatásra augusztus végéig 37,0 milliárd forint kifizetés történt, amely 2,9 milliárd forinttal haladja meg a bázisidőszak értékét.

Működési kiadásokra 6,5 milliárd forintot használtak fel, amely 0,1 milliárd forinttal maradt el az előző év azonos időszakának értékétől.

Az egyéb kiadásokra felhasznált összeg 8,8 milliárd forintot tett ki, amely kismértékben haladta meg a tavalyi év azonos időszakának kifizetéseit.

IV.

AZ ÁLLAMHÁZTARTÁS KÖZPONTI ALRENDSZERÉNEK FINANSZÍROZÁSA

A. Állományi adatok

A központi költségvetés adóssága augusztus végéig 2466,7 milliárd forinttal növekedett, amit négy tényező eredményezett. Az első tényező a forintkibocsátás terveket meghaladó jelentős növekedése a kedvező belföldi állampapír-piaci helyzetben, ami növeli a finanszírozás biztonságát. A második tényező a február hónapban megvalósult önkormányzati adósságvállalás, mely miatt elsősorban a központi költségvetés devizaadóssága, kisebb részben a forintadósság emelkedett. Államháztartási szinten az adósságvállalás nem emelte az államadósságot, mivel csupán az államháztartás egyik alrendszerétől a másikhoz került át. A harmadik tényező a márciusban megvalósult devizakötvény-kibocsátás, amely az idei jelentős devizalejáratok előfinanszírozását szolgálja, és a költségvetés finanszírozási biztonságát növeli. A negyedik tényező a forint árfolyamának az elmúlt év végéhez képest bekövetkezett gyengülése, ami miatt az adósság devizában fennálló részének forintban számított nyilvántartási értéke emelkedett.

Az előzetes adatok szerint augusztus végén a **központi költségvetés forint- és devizaadóssága** az alábbi táblázat szerint alakult:

(Mrd Ft)	2013		2014		Változás	
	záró	%	augusztus	%	Mrd Ft	százalékpont
<i>Deviza</i>	8 904,9	40,5	9 899,5	40,5	994,6	0,0
Állampapír	6 169,3	28,1	6 752,2	27,6	582,8	-0,5
Hitel	2 735,6	12,4	3 147,4	12,9	411,8	0,5
<i>Forint</i>	12 976,4	59,0	14 455,0	59,1	1 478,6	0,1
Állampapír	12 372,8	56,3	13 760,7	56,3	1 387,8	0,1
Hitel	603,6	2,7	694,3	2,8	90,7	0,0
<i>Összesen</i>	21 881,4	99,5	24 354,5	99,5	2 473,1	0,1
Egyéb kötelezettségek	117,3	0,5	110,8	0,4	-6,4	-0,1
<i>Mindösszesen</i>	21 998,6	100,0	24 465,3	100,0	2 466,7	0,0

A **központi költségvetés devizaadóssága** augusztus végéig 994,6 milliárd forinttal 9899,5 milliárd forintra nőtt az elmúlt év végéhez képest. A devizaadósság a belföldi devizakötvény-kibocsátás következtében 356,0 milliárd forinttal, a külföldi devizakötvény-kibocsátás miatt 678,8 milliárd forinttal, devizahitel-átvállalás következtében 294,1 milliárd forinttal, devizahitel-felvétel miatt 48,0 milliárd forinttal nőtt, ugyanakkor a devizaadósság törlesztése 935,5 milliárd forintot tett ki az időszak során. A devizaadósság az árfolyamváltozás következtében 553,2 milliárd forinttal nőtt, és bruttó módon számítva a teljes adósság 40,5%-át tette ki augusztus végén.

A teljes adósság 27,6%-át kitevő **devizakötvények** esetében márciusban egy 2,0 milliárd dollár értékű, 10 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény-kibocsátásra került sor 452,5 milliárd forint értékben és egy 1,0 milliárd dollár értékű, 5 éves lejáratú, fix kamatozású külföldi devizakötvény-kibocsátásra 226,3 milliárd forint értékben. Figyelembe véve a belföldi Prémium Euró Magyar Államkötvény és a Letelepdedési kötvény 356,0 milliárd forint összegű értékesítését, a 832,6 milliárd forint értékű devizakötvény-törlesztést és a 380,6 milliárd forintos árfolyamveszteséget, a devizakötvény-adósság 6752,2 milliárd forintot tett ki augusztus végén, amely a 2013. év végéhez képest 582,8 milliárd forint növekedést jelent.

A **közvetlen külföldi és belföldi devizahitelek** – amelyek a nemzetközi szervezetektől, illetve külföldi bankoktól felvett, továbbá a belföldről átvállalt hitelek állományából adódnak össze – a teljes adósság 12,9%-át tették ki augusztus végén. A vizsgált időszak alatt e külföldi és belföldi hitelek együttes állománya 294,1 milliárd forint önkormányzati adósságátvállalás, 48,0 milliárd forint hitelfelvétel, 102,9 milliárd forint törlesztés és 172,6 milliárd forint árfolyamveszteség következtében 411,8 milliárd forinttal nőtt, és 3147,4 milliárd forintot tett ki a hónap végén.

A költségvetés forintadóssága augusztus végéig 1478,6 milliárd forinttal nőtt, és 14 455,0 milliárd forintot ért el.

A **forinthitelek állománya** a vizsgált időszakban 142,6 milliárd forint önkormányzati és MÁV hitelátvállalás, 128,4 milliárd forint hitelfelvétel, 180,3 milliárd forint törlesztés következtében összességében 90,7 milliárd forinttal nőtt. Így a központi költségvetés forinthitel állománya augusztus végén 567,2 milliárd forint értékű nemzetközi fejlesztési intézet felé és 127,1 milliárd forint belföldi hitelező felé fennálló hiteltartozásból állt.

Az összes adósság 56,3%-át kitevő, **forintban kibocsátott állampapírok** állománya 1387,8 milliárd forinttal, 13 760,7 milliárd forintra nőtt augusztus végéig. Mindez a piaci államkötvények állományának 707,2 milliárd forintos, a diszkontkincstárjegyek 177,8 milliárd forintos és a lakossági állampapírok 534,1 milliárd forintos növekedésének következménye. A nem piaci államkötvények állománya 31,2 milliárd forint törlesztés következtében csökkent.

A *lakossági állampapírokon* belül a kamatozó kincstárjegyek állománya a vizsgált időszakban 131,0 milliárd forinttal nőtt, az augusztus végi állomány 1119,1 milliárd forint volt. A féléves kincstárjegy állománya 6,2 milliárd forintos növekedés következtében 27,4 milliárd forintra emelkedett augusztus végére. Az 1 és 2 éves *Kincstári Takarékjegyek*, valamint az *1 éves Kincstári Takarékjegy Plusz* együttes állománya összesen 13,2 milliárd forinttal 348,0 milliárd forintra nőtt a vizsgált időszakban. A lakossági ügyfelek által vásárolható, inflációhoz kötött kamatozású *Prémium Magyar Államkötvény* és a március hónapban bevezetett változó kamatozású *Bónusz Magyar Államkötvény* együttes állománya 2014. augusztus végén 378,5 milliárd forintos ez évi növekedés hatására 721,4 milliárd forintot tett ki. A 2013 decemberétől kibocsátott Babakötvényből augusztus végéig 5,2 milliárd forint összegben került sor értékesítésre, így a Babakötvény állománya elérte az 6,7 milliárd forintot. Augusztus végén a lakossági állampapírok állománya 2222,6 milliárd forintot tett ki, ami 534,1 milliárd forint növekedést jelent 2013. december vége óta.

A *külföldi befektetők állampapír-állománya* augusztusban 211,1 milliárd forinttal csökkent. A hó végi 4765,4 milliárd forintos állampapír-állomány 228,7 milliárd forinttal volt alacsonyabb a 2013. december végi állománynál. A külföldi állomány 2,1%-a, 99,4 milliárd forint diszkontkincstárjegy, 97,9%-a, 4666,0 milliárd forint államkötvény. A külföldi állomány átlagos hátralévő futamideje augusztus végén 4,77 év volt.

A deviza-államadósság kockázatainak csökkentése érdekében az ÁKK Zrt. swapműveleteket köt. A nemzetközi piaci szokványok alapján a swapműveletek miatt fennálló partnerkockázatok csökkentése érdekében a felek a swapok nettó értékének megfelelő fedezetet (betétet) helyeznek el egymásnál, amiből az adósságállomány részét képezik az ezen ügyletek után az ÁKK Zrt.-nél elhelyezésre került fedezeti összegek (az ún. mark-to-market betétek) az egyéb kötelezettségek soron. A vizsgált időszakban az egyéb kötelezettségek állománya 6,4 milliárd forinttal csökkent. Az egyéb kötelezettségek állománya augusztus végén 110,8 milliárd forintot tett ki.

B. Kamatok, hozamok alakulása

B/1. Elsődleges piac

A *diszkontkincstárjegyek augusztusi aukcióin* a havi átlagos fedezettség az előző havi 3,7-ről 2,3-re csökkent. A *kötvényaukciókon* a fedezettség az előző havi 2,0-ről 2,9-re emelkedett.

A *3 hónapos diszkontkincstárjegy* utolsó augusztusi aukcióján az átlaghozam az egy hónappal korábbi aukcióhoz viszonyítva 24 bázisponttal csökkent, és 1,45%-ot tett ki. A *12 hónapos kincstárjegy* utolsó augusztusi aukcióján a kialakult átlaghozam 1,77% lett, amely 11 bázisponttal marad el az utolsó júliusi aukción kialakult átlaghozamtól.

A *3 éves kötvényaukción* a hozam 13 bázisponttal, 3,15%-ra emelkedett az utolsó júliusi aukción kialakult átlaghozamhoz képest. Az *5 éves kötvény* utolsó augusztusi aukcióján az átlaghozam 3,44%-ot ért el, ami 13 bázispontos emelkedést jelent a júliusi aukcióhoz képest, míg a *10 éves kötvény* 4,41%-os átlaghozama 21 bázisponttal haladja meg a júliusi aukción kialakult átlaghozamot.

B/2. Másodlagos piac

A másodlagos piacon az időszak egészét tekintve az éven belüli, valamint a 3 és 5 éves lejáratokon 13-20 bázisponttal, a 10 és 15 éves lejáratokon 28-29 bázisponttal csökkentek a referenciahozamok. A jegybank Monetáris Tanácsa augusztusban a 2,10%-os szinten tartotta a jegybanki alapkamatot.

Az éven belüli hozamoknál a 3 hónapos hozam 16 bázisponttal 1,52%-ra, a 6 hónapos hozam 20 bázisponttal 1,52%-ra, a 12 hónapos hozam 13 bázisponttal 1,76%-ra mérséklődött. Az éven túli hozamoknál a 3 éves hozam 14 bázisponttal 3,20%-ra, az 5 éves hozam 16 bázisponttal 3,52%-ra, a 10 éves hozam 28 bázisponttal 4,45%-ra, a 15 éves hozam 29 bázisponttal 4,74%-ra csökkent.

